

Integrált testnevelés összehasonlító elemzése

Készítette: Kántor Krisztina

Bevezetés

Sok új hatás ért a Pető Intézetben, a sporttal és a testneveléssel kapcsolatban és ez arra ösztönzött, hogy kutatást végezzek arra vonatkozóan, hogy hogyan viszonyulnak a Pető Intézet neveltjei a testneveléshez.

Vizsgálataimat az Intézet fordított integráció alapján működő óvodás csoportjaiban végeztem. Ezekben a csoportokban a mozgássérült és az ép mozgású gyermekek inklúzív nevelése valósul meg. Kutatásom célja, hogy három véletlenszerűen kiragadott testnevelés foglalkozáson keresztül láthatóvá tegyem, főként azokat az azonosságokat, amelyeket a Pető Intézetben levő óvodai testnevelés foglalkozások és a többségi óvodákban működő – Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (továbbiakban ÓNOAP) alapján összeállított - testnevelés foglalkozások mutatnak. Fontosnak tartottam ezen felül tájékozódni az intézetben konduktorként dolgozók véleményéről azzal kapcsolatban, hogy beépíthetőnek tartják-e a testnevelés műveltségterület tartalmát a konduktív óvoda napirendjébe.

Kutatásom célja az is, hogy példámon keresztül megmutathassam, hogy a mozgássérült gyermekek is képesek a testnevelés mozgásanyagát elsajátítani.

Napjainkban egyre több olyan közoktatási intézmény létezik, ahol integrált óvodás csoportokat indítanak. A Mozaik Intézet Pető András Nevelőképző és Nevelő Intézetében (továbbiakban MPANNI) szintén léteznek **integrált óvodás csoportok**. Magyarországon eddig egyedülállóan itt működik a fordított integráció. Ennek jelentése nem más, mint hogy speciális vagy szegregált intézményen belül valósul meg az inklúzív nevelés, mivel az integrált óvodai csoportokban az épek és az enyhén sérültek együtt vesznek részt a napi tevékenységeken. A szakirodalma csekély és külföldön is nehéz e témában szakirodalmat találni. Az MPANNI-ban levő óvodai program tartalmazza az ép mozgású és a mozgásában akadályozott gyermekek fejlesztésének lehetőségeit és azok közös, illetve eltérő vonalait. Az intézetben levő integrált óvodai program szemlélete és felfogása követi a módosított ÓNOAP elveit. A program alapja, hogy a mozgássérült gyermekek mintaként tekintenek az ép mozgású kortársaikra, és érzelmileg kötődnek hozzájuk. A spontán létrejövő húzóerő hatására pozitív irányba fejlődik énképük és önértékelésük, csökken a függőségi és sérültségi beállítódásuk és az ép gyermeket érzékenyítjük az együtt neveléssel (Helyi Óvodai Nevelési Program, 2010. 43.o.). Az ép mozgású gyermekeknek a fogyatékosság elfogadására kiváló eszköz az integráció.

„Az integrációs felkészítés keretei között részképesség-zavarokkal, beilleszkedési-, magatartási zavarral küzdő sérült vagy ép mozgású gyermekek képesség kibontakoztató óvodai együttnevelése folyik.” A Pető Intézet mozgássérült gyermekeket integráló csoportjaiba való felvételét a Mozdagsvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ szakértői véleménye határozza meg.

A mozgássérült gyermekek konduktív óvodai nevelése a másodlagos integráció színtere. Pető András nézetét követve azt lehet mondani, hogy a csoportos tanulási forma nemcsak az épek nevelésében szükséges tényező, hanem a diszfunkciós gyermekek fejlődésében is. A mozgássérült gyermekek óvodai nevelése biztosítja a korai életkorban megkezdett nevelőmunka folyamatosságát, illetve felkészíti a gyermekeket az iskolai életre, a társadalmi integrációra.

A **testmozgás** jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. Hatással van többek között az egész szervezet fejlődésére, vele megelőzhetjük a különféle megbetegedések kialakulását (elsődleges prevenció), általa a test esztétikussá, vonzóvá válik, továbbá hatással van az értelmi képességek fejlődésére (fejlődik a gyermek vizuális memóriája, bővülnek a térről való ismereteik, gyarapodik szókincsük), elősegítik a keresztcsatornák és a fogalomalkotás fejlődését is. Hatással van a szociális képességek, a psziché fejlődésére is.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja pontosan meghatározza az óvodás korosztály fejlődéséhez szükséges ütemet. A mozgásneveléssel kapcsolatban részletes leírást a 1.számú mellékletben található.

A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be, ebben az életkorban a gyermekek leginkább a cselekvés, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. A mozgásra nevelés az óvodában a testnevelés foglalkozás keretén belül valósul meg.

A **testnevelés** egy nevelési és műveltségi terület, illetve iskolásoknál tantárgy, cselekvéses tevékenységforma, amely konkrét művelődéstartalommal, cél és feladatrendszerrel, eszközökkel rendelkezik, és amely az életkori lehetőségeket figyelembe véve járul hozzá a nevelési feladatok megvalósításához. A testnevelés fogalma: olyan céltudatos, tervszerűen irányított nevelési folyamat, amely sajátos művelődés anyagával - a testgyakorlatokkal-sokoldalúan képzett személyiség kialakítására irányul, meghatározott társadalmi célok alapján (Sáringerné, 2007.9.o.). Általános célja az egységes nevelés megvalósítása, és a speciális célja az ember egészségének megerősítése, adaptációs képességek növelése, fejlesztése, edzettség fokozása, ezeken felül a hosszú távú és fenntartható pszichomotoros fejlődés biztosítása a tanuló számára, valamint, hogy a tanuló igényei minőségükben változzanak, növekedjen a motiváltságuk, vagyis az egész személyiségük fejlődjön.

A testnevelés tárgya maga a játék, mely a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A testnevelési játékok segítségével tanítjuk a gyerekeket az alapvető mozgások kivitelezésére, a gyermek csak azt látja, hogy játszik és nem is veszi észre, hogy mennyi új ismeretet, mozgásformát sajátít el a tevékenység közben.

Az óvodás korosztálynál is három részből áll a testnevelés foglalkozás mozgásanyaga, ezek az intervallumok azonban eltérőek is lehetnek, amit nagyban befolyásol a gyermekek életkora, előképzettsége és terhelhetősége (2. számú melléklet).

Kutatás

A kutatásom célja, hogy felhívjam a többségi óvodákban dolgozó pedagógusok figyelmét az MPANNI-ban levő fordított integráció eredményességére, sikerességére. Szeretném bemutatni azt is, hogy az általam vizsgált szempontok alapján nincs jelentős különbség a többségi és a Pető Intézetben alkalmazott óvodai testnevelés mozgásanyaga között. Módszerül a megfigyelést választottam, melyhez egy általam megalkotott szempontsort használtam, az elemzéshez felhasználtam az általam készített videófelvevételek tartalmát.

Kutatásom másik részében a Konduktív Óvodában dolgozó konduktorok véleményét dolgoztam fel. Ehhez mintavételi eljárásként saját kérdőíves felmérést választottam, melynek feldolgozást SPSS program segítségével végeztem.

A **hipotéziseket** problémaorientáltan a céljaimból levezetve határoztam meg.

1. A többségi óvodában alkalmazott testnevelés foglalkozás mozgásanyaga azonos az enyhén mozgássérülteket is foglalkoztató konduktív integrált óvodai csoportok testnevelés mozgásanyagával.
2. Az integrált óvodai csoportokban alkalmazott testnevelés mozgásanyaga - akár kiegészítő szabadidős tevékenységként- beépíthető a konduktív óvoda programjába,.
3. MPANNI Óvodatagozaton dolgozó konduktorok véleménye inkább negatív lesz arra vonatkozóan, hogy a konduktív óvoda programjába - akár kiegészítő szabadidős tevékenységként - beépíthetőnek tartják a testnevelés mozgásanyagát,.
4. Feltételezem azt, hogy azok a konduktorok, akik tanultak képzésük során testnevelés módszertant, nyitottabban állnak a testnevelés műveltségterület tartalmának beépítésére az óvodai napirendbe.

Módszer

Az első hipotézisnél videófelvételeket készítettem videó kamerával az MPANNI integrált óvodás csoportjairól, és a Hegyvidéki Mesevár Óvoda nevű többségi óvodás csoportjairól testnevelés foglalkozásuk alatt. A videófelvételek összehasonlítás céljából készültek. Ehhez egy általam összeállított megfigyelési szempontsort alkalmaztam, mely először a csoport általános adatait foglalja magában, többek között a csoport korosztályát, gyermekek, pedagógusok számát, a foglalkozás helyét, diszfunkciók megnevezését. Ezek után vizsgáltam a pedagógiai eszközöket, úgy mint a differenciálás módját, jutalmazás-dicséret fajtáját, vizualitást(bemutató, utánzás, bemutattatás), a feladatok bemutatásának stílusát, a ritmus megéreztetésének milyenségét, motivációs lehetőségeket. Végül pedig elemeztem a testnevelés foglalkozásra vonatkozó tartalmakat, és a dokumentáció pontosítása érdekében a foglalkozás idejét és a dátumát is lejegyeztem. Módszerválasztásomat befolyásolta, hogy teljes, torzítatlan információt szerettem volna gyűjteni. Többször meg tudtam tekinteni az általam felvett videófelvételek tartalmát, és a videó kamera segítségével az objektív tényekre szerettem volna támaszkodni, amihez ez a módszer kutatás módszertanilag megfelelt.

A második, harmadik és negyedik hipotézisemhez kérdőíves felmérést választottam módszerül, melynek kérdéseire öt fokú skálát illesztettem. Az egyik ilyen ötfokú skála szerint a választási lehetőségek a legnegatívabból a legpozitívabb válaszok felé: „nagyon nem igaz”, „nem igaz”, „nem tudom”, „igaz”, „nagyon igaz” voltak. A kérdőív kitöltésére két nap állt a pedagógusok rendelkezésére. A kérdőív kitöltése anonim módom történt. A kérdőív első szakaszában feltett kérdések a kitöltő általános adataira vonatkoztak (mint életkor, munkaterület, testneveléssel kapcsolatos egyéb szakképesítés). A második szakaszban feltett kérdések a testnevelés és a sportmozgások témakörét érintették. Módszerválasztásom indoklása abból adódik, hogy a kérdőíves felmérés alkalmas arra, hogy többféleképpen csoportosítható adathoz jussak, és hogy az egyének véleményét felderíthessem. Az eredmények feldolgozása jól szemléltethető, valamint az objektivitás adott.

Azt gondolom, hogy a kérdésekre adott válaszok alapján feltérképezhető a konduktorok testnevelés műveltségterületről alkotott véleménye.

Vizsgálati minta bemutatása

Az első hipotézisem bizonyításához videó felvételeken szereplő minta a 3-6/7 éves óvodás gyermekek, illetve a foglalkozást megtartó pedagógus, hallgató, valamint a facilitáló (segítő) nevelők voltak.

Második, harmadik, és negyedik hipotézisem igazolására a kérdőíves adatgyűjtést végeztem a Pető Intézet óvoda tagozatán dolgozó konduktor pedagógusokhoz jutattam el (61 fő). A kitöltött kérdőívek száma 37, az összes konduktor 60, 6%-a volt. Fontosnak tartom megemlíteni a kérdőívet kitöltő konduktorok életkori megoszlását. A MPANNI főiskoláján konduktor szakos képzés mellett tanítói és óvodapedagógiai végzettséget szerezhettek a végzett hallgatók. Az Intézetben 2003-tól indítottak konduktor-óvodapedagógus képzést, ami magába foglalja, hogy a testnevelés tantárgy módszertanát ismerjék a hallgatók.

Hipotézis 1 vizsgálata

Két különböző intézményben végeztem kutatómunkát annak feltárására, hogy a testnevelés mozgásanyagát vizsgáljam. Ehhez az általam összeállított szempontokat vettem alapul. A különböző intézményekben három óvodai csoportban 1-1 videófelvételt készítettem és ezt elemeztem ki. A kiscsoportos testnevelés foglalkozások megfigyelésén megtapasztalhattam, hogy a foglalkozások felépítésében nincs lényegi eltérés. Mindkét csoportban a foglalkozások a testnevelés felépítésének megfelelően történtek (bevezető, fő és befejező rész). A különbség az, hogy a szer nélküli gimnasztikát szorgyagorlat babzsákkal, futás szerrel követte, és a játék után járás-légző feladatok voltak, végül elköszönés a többségi óvodában, a másik intézményben a szer nélküli gimnasztikát torna követte, majd a játék után elhangzott egy értékelés. A szerek fajtáját tekintve mindkét óvodás csoportnál megegyezett a babzsák használata, azonban más eszközöket is használtak a foglalkozások során, mint például számolyokat, hullahopp karikákat a többségi óvodában, a Pető Intézet integrált óvodai csoportjánál pedig az úgynevezett korongokat, köteleket, padokat. Az eszközzel bántás szinte semmiben sem tért el egymástól a két foglalkozás során, mindkettőnél megjelenik a fogás, átadás, a Petős csoportnál a dobás, elkapás is. Mindkét foglalkozáson jelen volt az erő, gyorsaság, állóképesség fejlesztése. A koordinációs képességekre vonatkozó feladatok egységesek voltak az egyensúlyozás, távolságbecslés, térérzékelés, időérzékelés tekintetében, ámde a Pető Intézet testnevelés foglalkozásain megjelent a ritmusérzékelés is, intendálás formájában. Különösen fontos a mozgássérült gyermekek fejlesztése kapcsán, hogy a gördülékeny, sikeres mozgássor kivitelezéséhez ritmust adjunk segítségül, például egy új mozgásforma tanulása közben számolunk. Amikor a feladatok bemutatásának módját vizsgáltam, azok is egységesnek és megfelelőnek bizonyultak a hangerő, hangnem, hangsúly, beszédtagolás, beszédtempó tekintetében. A differenciálás a Pető Intézetben erőteljesebb volt, mint a másik óvodás csoportnál. Az értékelés módja a két foglalkozáson eltérő volt, a többségi óvodában elmaradt az értékelés, a Pető Intézetben viszont egy-egy gyermek

kiemelésével történt. A középső- és nagycsoport eredményeit táblázat formájában a 3., 4., számú melléklet mutatja. A hasonlóságokat a jobb szemléltetés érdekében vastag betűkkel emeltem ki.

Hipotézis 2, 3, 4 vizsgálata

A következőkben a kérdőív kiértékelésének eredményeit mutatom be.

Az Intézetben az Óvodatagozaton dolgozó konduktorok véleményére voltam kíváncsi, ezért kérdőív segítségével gyűjtöttem adatokat a testneveléssel kapcsolatban. Az összes megkérdezettek 61%-ának véleményét tudtam értékelni. Az eredmények: a kérdőívet kitöltők 73%-a szerint a testnevelés foglalkozásokkal igenis meg lehet szeretetni a mozgást a gyermekekkel. Ez az adat megerősített abban, hogy az elindított kezdeményezés nem állhat meg ezen a szinten, hanem tovább kell lépni (5. sz. ábra). A 6.számú ábra szerint 83,8% úgy gondolja, hogy testnevelési játékokkal fejleszthető a gyermek. Annál a kérdésnél, miszerint végzett konduktorként tartott testnevelés szerű foglalkozást a Pető Intézetben, azért tartottam fontosnak megkérdezni, mert a végzettség alapján lehetősége van arra, hogy testnevelés foglalkozást vezessen az intézetben az integrált óvoda gyermekeknek. 75,7%-a végzett konduktorként tartott már testnevelés szerű foglalkozást (7.sz.ábra). A konduktorok alapvetően a rehabilitációt, rehabilitációt tűzik ki célul, éppen ezért nem meglepő válaszadók azon véleménye, miszerint 21,6%-uk szerint „nagyon sok”, 56,8%-uk szerint „sok” a különbség a konduktív pedagógia és a testnevelés foglalkozás mozgásanyaga között (8.sz.ábra). Arra a kérdésre, hogy a lehetséges-e, hogy a konduktív pedagógia és a testnevelés összhangba kerüljön valamilyen formában, a válaszadók 37,8%-a adott igazat, míg a válaszadók 45,9%-a nem tudta a választ.(9.sz.ábra) A megkérdezettek szerint 2,7 % szerint „nagyon igen”, és 64,9%-uk szerint „igen” a válasz arra, hogy a testnevelés segítheti a konduktív pedagógiát (10.sz.ábra). Amikor megkérdeztem a konduktorokat, hogy a konduktív pedagógia és a testnevelés segítheti-e egymást, ott az az eredmény született, hogy 2,7% szerint „nagyon igen”, 73% szerint „igen” a válasz (11.sz.ábra). Annál a kérdésnél, amivel a második hipotézisemet szerettem volna igazolni, vagyis: Ön szerint a konduktív óvoda programjában kívánatos lenne a testnevelés, mint szabadidős tevékenység, 8,1%-a szerint „nagyon igen”, míg 43,2% szerint „igen”. Ez több mint 50 %-a a megkérdezetteknek (12. számú ábra).

Bebizonyosodott az első hipotézis, miszerint a többségi óvodában alkalmazott testnevelés foglalkozás mozgásanyaga azonos az enyhén mozgássérülteket is foglalkoztató konduktív integrált óvodai csoportok testnevelés mozgásanyagával.

Eredményeimet egyik oldalról alátámasztják az általam dokumentáltakat, melyekből látszik, hogy a testnevelés foglalkozások egységesek voltak, mind a játék meglétében, a testnevelés mozgásanyagában, mind pedig a foglalkozásokon levő szerek használatában, a pedagógus személyiségében. Másfelől ez az eredmény azt igazolja, hogy a szegregált intézményben levő integrált óvodai csoportok ugyanazokkal a testneveléshez kapcsolódó feltételekkel rendelkeznek, hogy ugyanazokat a mozgástartalmakat tanulják, gyakorolják, mint más intézményben levő kortársaik. Nincs különbség abban, hogy mely intézményben sajátítják el a gyermekek a testnevelés műveltségterületet. A mozgássérült gyermek a maga módján ugyanúgy megold minden feladatot. Olykor több idő kell egy feladat kivitelezésére, segítő környezetet kell kialakítani számára, több szóbeli utasítást, esetleg manuális facilitációt igényel. A feladatokat segédeszközzel/segédeszközökkel (egyágú bot/botok, háromágú bot/botok) végzi óvodás társaival. A fogyatékossgal élő gyermekek, akárcsak óvodás társaik ugyanazokat az élményeket szeretnék megélni. A Pető Intézetben a differenciálás, mint pedagógiai eszköz jelenik meg, erre lenne szükség a többségi óvodákban is. A hatása ugyanaz, legyen az szegregált vagy többségi óvoda, mert a hasonló, vagy egyforma kitűzött célokat eléri a fogyatékossgal élő gyermekek is. Éppen ezért fontos, hogy minél több intézményben merjék használni az óvodapedagógusok is. A Pető Intézet konduktorai ilyen aspektusból úttörőnek számítanak.

A kutatásom másik felében a kérdőív kiértékelése során több összefüggés is felmerült. Az első, számomra legszembetűnőbb vélemény az volt, hogy a megkérdezettek szerint teljesen eltér a testnevelés és a konduktív pedagógia. A válaszadók véleménye alapján 21,6%-uk szerint „nagyon sok”, 56,8%-uk szerint „sok” a különbség a konduktív pedagógia és a testnevelés foglalkozás mozgásanyaga között (7.sz.ábra). A testnevelés és a konduktív pedagógia között valóban vannak alapvető különbségek, de ugyanakkor van egy speciális kapcsolat közöttük: mindkettőnél a legfontosabb, elsődleges feladat játékos keretek közötti mozgásra nevelés. A konduktív pedagógia a mozgássérülteknek ad egyfajta testnevelést is, hiszen a test, a lélek és a szellem együttes fejlesztése valósul meg itt is, sőt a konduktív pedagógiában alkalmazott feladatok torna elemeket is tartalmaznak, mozgáselemekre bontva pl. „cica hát”, „kutya hát”.

A válaszadók 75,7%-a végzett konduktorként tartott már testnevelés szerű foglalkozást, tehát ebből következik a konduktorok pozitív hozzáállása a testneveléshez, elismerik a testnevelés pozitív hatását, a mozgásfejlesztés, a mozgás megszerettetése terén. Aki szerint a testnevelés inkább segítheti a konduktív pedagógiát azok szerint jobb esélyekkel megszerettethető a mozgás a testnevelés foglalkozások által ($p=0.441$).

Akik tartottak már testnevelés foglalkozást azok között nagyobb azok aránya, akik szerint a konduktív pedagógia és a testnevelés segítheti egymást, mint azok szerint, akik nem tartottak ($p=0,047$ Chi Square , szignifikáns).

Arra a kérdésre, hogy lehetséges, hogy a konduktív pedagógia és a testnevelés összhangba kerüljön valamilyen formában, ott a válaszadók véleménye magától értetődően tükrözi, hogy még sosem esett szó erről a lehetőségről, így ők maguk tanácstalanok voltak. Viszont annál a kérdésnél, miszerint segítheti-e a testnevelés a konduktív pedagógiát, ott megdöbbentő eredmény született: 64,9%-uk szerint „igen” a válasz. Egy másik kérdésnél, miszerint a konduktív pedagógia és a testnevelés segítheti-e egymást ott is a számok maguktól beszélnek: 73% szerint „igen” a válasz. Ezen információk alapján kiderül, hogy segítheti egyik a másikat, de hogy összhangba lehessen hozni azt még homály fedi.

Akik jobban hisznek a testnevelés és a konduktív pedagógia kölcsönös egymást segítő szerepében ($p=0.577$, $p=0.731$), azok jobban hisznek abban is, hogy a mozgást meg lehetne szeretetni a gyerekekkel a testnevelés foglalkozások segítségével ($p=0.393$). Ebből az következik, hogy ha meggyőznénk a konduktorokat a cerebrál paretikus (továbbiakban CP) gyermekek testnevelés mozgás fontosságáról, akkor jó eséllyel lehetne növelni a testnevelés foglalkozásra való hajlandóságot a konduktorok körében. Aki szerint inkább lehetséges a konduktív pedagógia és a testnevelés összhangba hozása, az pozitívabbnak gondolja a testnevelés és a konduktív pedagógia kölcsönösen egymást segítő mivoltát is ($p=0.453$, $p=0.545$).

Arra a kérdésre, mely második hipotézisemet alátámasztja, miszerint a testnevelés, mint szabadidős tevékenység kívánatos lenne a konduktív óvoda programjában, ott döntő eredmények születtek, ugyanis a „nagyon igen” választ a kitöltők 8,1%-a választotta, míg az „igen” választ 43,2% választotta. Ez több mint 50 %.

Aki a szabadidős tevékenységbe beépíthetőbbnek tartja a testnevelést annak pozitívabb a meggyőződése a testnevelés és a konduktív pedagógia kölcsönös egymást segítő viszonyáról ($p=0.538$, $p=0.556$). Bináris szignifikáns összefüggés merült fel ($p=0,03$ Chi square), mert akik tartottak testnevelés szerű foglalkozást azok között szignifikánsan többen vannak olyanok, akik szabadidős tevékenységként beépíthetőnek tartják a konduktív óvoda

programjába a testnevelést. A foglalkozást tartó szándék között ($r=0,36$, $p=0,04$) csupán 13%-ban tartható felelősnek, hogy milyen mértékben tartja lehetségesnek a testnevelés foglalkozást a súlyos cp-s gyerekeknek a konduktorok, míg a maradék 87% másnak tudható be. Ha sikerülne meggyőzni a konduktorokat a testnevelést foglalkozás lehetőségéről, akkor jelentős eszköz lenne a kezünkben arra, hogy a hajlandóságot is befolyásoljuk.

A lehetségeséget és fontosságot együttesen jelző változó, még erősebben korrelál a hajlandósággal ($r=0,433$ $p=0,017$), 19%-ban tehető felelősnek a lehetséges és fontosság együttese, annak befolyásolásában, hogy valaki hajlandó legyen testnevelés foglalkozás megtartására. Így célszerű a konduktorokat nemcsak a testnevelés lehetőségéről meggyőzni, hanem a fontosságáról is. Több tényező együttesen befolyásolja a hajlandóságot, ebből 19% az, ami csak a konduktorok meggyőződésén múlik. A második hipotézis csak részben bizonyosodott be.

Ezek a válaszok arra engednek következtetni, hogy a konduktorok pozitívan állnak a testneveléshez, mint műveltség területéhez, lenne igény az általam felvezetett témára és, hogy a konduktorok inkább pozitívabban gondolkodnak arról, hogy a testnevelés műveltségterület mozgásanyaga beépíthető a konduktív óvoda napirendjébe, így a harmadik hipotézisem ellenkezője bizonyosodott be. A negyedik hipotézisemet alátámasztotta az az eredmény, miszerint: akik tartottak testnevelés szerű foglalkozást azok között szignifikánsan többen vannak olyanok, akik szabadidős tevékenységként beépíthetőnek tartják a konduktív óvoda programjába a testnevelést. A negyedik hipotézis bebizonyosodott.

Kitekintés, a vizsgálat további lehetőségei

A Konduktív Integráló Óvoda pedagógusainak célja, hogy például szolgáljanak más, külső intézmények számára. Célja a gyermekek együttnevelésének, szegregált intézményben történő fordított integráció eredményességének bemutatása, valamint egy letisztult, átfogó pedagógiai szisztéma kialakítása (elmélet-gyakorlat, képzés területén), amely modellértékű lehet az integráló pedagógiában. (Helyi Óvodai Nevelési Program, 2010.42.o.)

A jövőben ki lehetne terjeszteni a kutatást arra, hogy ha már a konduktorok szerint lehetséges az integrált óvodai csoportokban alkalmazott testnevelés mozgásanyagát beépíteni a konduktív óvoda programjába, akár kiegészítő szabadidős tevékenységként, akkor van-e ennek akadálya, vagy nincs, ha van mi/mik azok.

Ez a kutatás arra ösztönöz, hogy a jövőben a testnevelés mozgásanyaga mellett megvizsgáljam a sportmozgás és a konduktív pedagógia kapcsolatát. Az általam megírt kérdőívben már ennek a kutatásnak a gondolatcsírái is benne foglaltatik a kérdések között.

Összefoglalás

Kutatásom célja az volt, hogy a Pető Intézetben működő konduktív integrált csoportok és a többségi óvodák testnevelés foglalkozásain keresztül gyakorlati példákkal mindhárom óvodás korcsoportban bemutassam a testnevelés felépítését, mozgásanyagát.

Módszereim: megfigyelés, egy általam megalkotott szempontsort használtam elemzésül, melyben kiértékeltem a videó felvételek tartalmát, illetve kérdőív elemzése, melynek eredményeit SPSS program segítségével dolgoztam fel.

Négy hipotézist állítottam fel, az első hipotézisem beigazolódott, mert a két vizsgált csoport testnevelés mozgásanyaga között nincs számottevő különbség. A második hipotézisem csak részben igazolódott be, mert hiába van bináris szignifikáns összefüggés ($p=0,03$ Chi square) azok között, akik tartottak testnevelés szerű foglalkozást, azok között szignifikánsan nagyobb az arány, hogy szabadidős tevékenységként beépíthetőnek tartják a konduktív óvoda programjába a testnevelést. A 12. számú ábrából viszont az szűrhető le, hogy kevesen gondolják, ennek megvalósíthatóságát.

A harmadik hipotézisemnek az ellenkezője bizonyosodott be, mert akik tartottak már testnevelés foglalkozást, azoknak a véleménye inkább pozitív volt azzal kapcsolatban, hogy a konduktív óvoda programjában a testnevelés, mint kiegészítő szabadidős tevékenység kívánatos lenne. A negyedik hipotézisemet alátámasztotta az az eredmény, miszerint: akik tartottak testnevelés szerű foglalkozást azok között szignifikánsan többen vannak olyanok, akik szabadidős tevékenységként beépíthetőnek tartják a konduktív óvoda programjába a testnevelést ($p=0,03$ Chi square).

A Pető Intézetben levő fordított integráció ékes példája az integrált társadalom megteremtésére való törekvésére. Az itteni integrációt megismerhetnék más intézmények dolgozói is, erre igény máshol már bizonyosan van, de még várat magára, hogy még többen halljanak az Intézetben folyó fordított integrációról. Jó kezdeményezés lenne előadásokat, nyílt napokat, bemutatókat, továbbképzéseket tartani más pedagógusok számára. Akár oktatási segédanyagok is készülhetnének, hogy a média által közvetíteni lehessen a társadalom számára ezt a tapasztalatot, ismeretanyagot.

Ennek a munkának a társadalmi haszna, hogy szélesebb körben megismertesse a fordított integráció egyediségét, hogy mások is elfogadhassák az integráció ezen fajtáját és elismerjék ennek sikerességét is.

Mellékletek:

1. számú melléklet:

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a mozgásról:

2. 1.⁵¹ A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.
3. 2.⁵² Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.
4. 3.⁵³ Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.
5. 4.⁵⁴ A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

2. számú melléklet:

Testnevelés foglalkozás mozgásanyaga:	Időtartam:
I. Bevezetés • alapalakzatok (pl. sorakozó), • rendgyakorlatok, • motiválás, gimnasztika • testnevelés játék	5-6 perc
II. Fő rész: • új mozgásforma tanulása, • vagy korábban tanult mozgásforma gyakorolása	20-25 perc
III. Befejező rész: • szervezet lecsillapítására vonatkozó gyakorlatok • játék • alapalakzatba rendeződés • nevelő értékelése • elköszönés	5-8 perc
	Összesen: 35-40 perc

3. sz. melléklet: Középsős csoportos testnevelés foglalkozásról készült megfigyelés

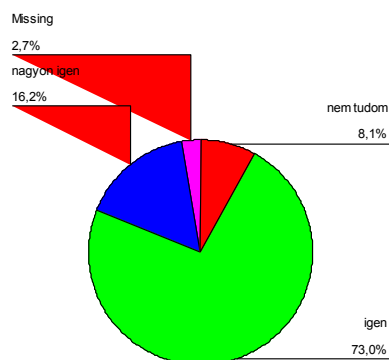
	<i>Többségi óvodás csoport:</i>	<i>Petős integrált óvodai csoport:</i>
<u>Foglalkozás felépítése:</u>	sorakozó vonalnál, motiválás , futás, szerrel gimnasztika(babzsákkal), padgyakorlatok, pók-rák járás, padon egyensúlyozó járás, fogó játék , értékelés elköszönés, sorakozó	padnál leülés, motiválás játékkal(szoborjáték), babzsákkal futás, szer nélküli gimnasztika: szabadgyakorlat, babzsákkal kéziszser-gyakorlatok, légző feladatok, torna(szergyakorlat) álló helyzetben, fogó játék , értékelés , sorakozó párban az ajtónál
<u>Szerek fajtája:</u>	babzsák, pad	szőnyeg, pad, babzsák
<u>Eszközzel bántás:</u>	fogás , vezetés mozgással, egyensúlyozás	fogás , dobás, elkapás, célzás
<u>Erő,gyorsaság, állóképesség megléte:</u>	erősítő , ügyességi feladatok	erősítő , állóképesség feladatok
<u>Koordinációs képességekre vonatkozó feladatok:</u>	egyensúlyozás, távolságbecslés, térérzékelés	egyensúlyozás, távolságbecslés, térérzékelés , ritmusérzékelés
<u>Feladatok bemutatásának módja</u>	megfelelő , játékos hangnem	megfelelő ,beszéddallam jó
<u>Differenciálás megléte:</u>	nem	igen
<u>Értékelés módja:</u>	1-1 gyermek kiemelésével, mindenkit általánosan	
Foglalkozás időtartama:	36 perc	35 perc

4. sz. melléklet: Nagycsoportos testnevelés foglalkozásról készült megfigyelés

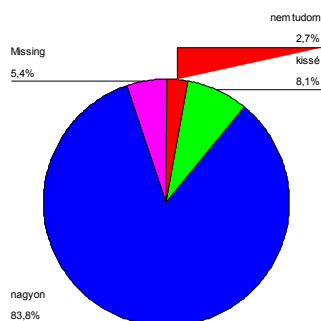
	<i>Többségi óvodás csoport:</i>	<i>Petős integrált óvodai csoport:</i>
<u>Foglalkozás felépítése:</u>	játék, sorakozó sorban, oszlopban , motiválás, futás , szerrel gimnasztika(hullahopp karika), ügyességi és sorverseny, szerep játék , értékelés elköszönés , sorakozó	sorakozó oszlopban , futás, szer nélküli gimnasztika: kéziszser gyakorlatok(labdával), ügyességi feladatok párban és csapatban, korongfoglaló játék , sorban állás, sétálás, értékelés , elköszönés , sorakozó párban az ajtónál
<u>Szerek fajtája:</u>	hullahopp karika, pad	labda, pad , korong
<u>Eszközzel bántás:</u>	fogás , gurítás , vezetés helyben és mozgással, egyensúlyozás	fogás , gurítás , dobás, vezetés mozgással, elkapás, célzás, pattogtatás
<u>Erő, gyorsaság, állóképesség</u>	erő megléte	gyorsaság ,megléte

<u>megléte:</u>		
<u>Koordinációs képességekre vonatkozó feladatok:</u>	egyensúlyozás, távolságbecslés, térérzékelés, időérzékelés	egyensúlyozás, távolságbecslés, térérzékelés, ritmusérzékelés, időérzékelés
<u>Feladatok bemutatásának módja</u>	megfelelő	megfelelő, kicsit hangos
<u>Differenciálás megléte:</u>	nem	igen
<u>Értékelés módja:</u>	egy-egy kiemelésével, általánosan	gyermek mindenkit egy-egy kiemelésével, egyenként
Foglalkozás időtartama:	35 perc	35 perc

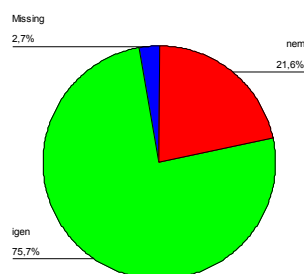
5.számú ábra

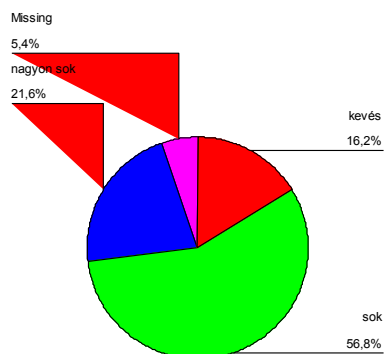
6. számú ábra

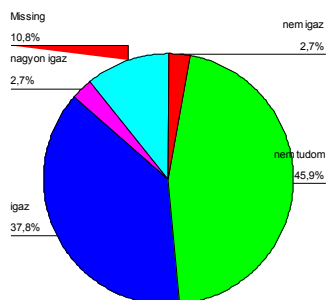
7.számú ábra

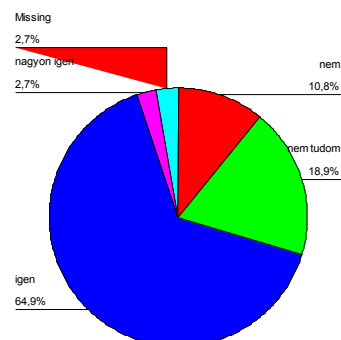
8. számú ábra

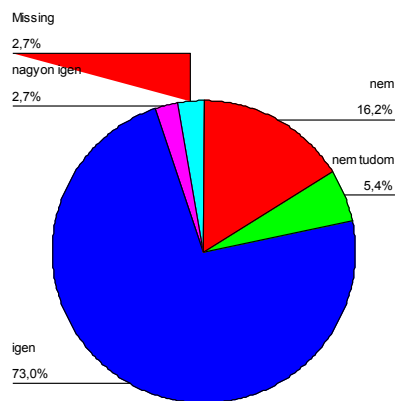
9.számú ábra

10.számú ábra

11.számú ábra

12.számú ábra

